

Nurmijärven kuntastrategian seuranta ja toteutus

Visio: Paremman arjen ilmiö

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
KON	Tyytyväisyys asuinkuntaan	3,64/5
KON	Kokonaisarvosana Nurmijärven kuntapalveluista (asteikko 4-10)	7,53/10
KON	Koettu onnellisuus Nurmijärvellä asumisesta	84 %
KON	Nurmijärven kunnan kokeminen läheiseksi	60 %
KON	Nurmijärven kunnan suosittelu asuinpaikkana (suositteluindeksi)	56/100
KON	Tyytyväisyys asuinkuntaan	3,64/5
KON	Kokonaisarvosana Nurmijärven kuntapalveluista (asteikko 4-10)	7,53/10

Toimintaperiaatteet

Asukas- ja asiakaslähtöisyys

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
KON	Tyytyväisyys tiedottamiseen ja neuvontaan	3,46/5
KON	Kouluarvosana viestinnälle (4-10)	7,3/10

Vastuullisuus

Talous

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
KON	Toiminnan ja investointien rahavirran 5 vuoden kertymä	-59 844
KON	Vuosikate suhteessa poistoihin	188,30 %
KON	Toimintakatteen muutos=kasvurajoin= toimintakatteen kehitys asukasta kohden TAI Toimintakatteen kehitys suhteessa verorahoituksen kehitykseen	-3,26 %
KON	Kunta on hoitanut talousasiansa hyvin (% kuntalaisista, jotka väittämän kanssa täysin samaa mieltä ja osittain samaa mieltä)	38 %

Henkilöstö

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
KON	Henkilöstön työilmapiirikysely vuosittain	Ensimmäinen kysely vuonna 2023
KON	Vaihtuvuus	10 %
KON	Koulutuspäivät/HTV (kalenteripäivinä)	2,0

Ympäristö

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
KON	Tekeekö Nurmijärven kunta riittävästi asioita ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi? (% kuntalaisista, jotka pitävät toimia sopivana)	65 %
YMP	Kunnan kiinteistöjen energian kulutuksen kehitys	Lähtötaso laadintaan 2023
YMP	Kunnan tieliikenteen päästöjen kehitys	Kokonaispäästöt v 2020 87,1 kt CO2e

Rohkeus

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
KON	Kunta tekee yleensä oikeita päätöksiä (% kuntalaisista, jotka väittämän kanssa täysin samaa mieltä ja osittain samaa mieltä)	33 %

Hyvinvoiva Nurmijärvi

Panostamme vaikuttaviin ja oikea-aikaisiin peruspalveluihin

Tarjoamme laadukkaita varhaiskasvatus- ja opetuspalveluita

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
SIHY, KON	Asukastyytyväisyys varhaiskasvatus- ja opetuspalveluissa kokonaisindeksi TAI palveluittain:	4,07/5
	Asukastyytyväisyys: Varhaiskasvatus	4,13/5
	Asukastyytyväisyys: Peruskoulu	4,1/5
	Asukastyytyväisyys: Lukio	3,98/5
SIHY	Kelpoisen henkilöstön osuus henkilöstöstä varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluissa, %	Lähtötaso syksyllä 2022
SIHY	Vakituisen henkilöstön osuus henkilöstöstä sivistys- ja hyvinvointitoimialalla, %	Lähtötaso syksyllä 2022
YMP	Tilojen monikäyttöisyys, terveellisyys, turvallisuus	Kuvaus toimenpiteistä tilinpäätöksen yhteydessä

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio (TA) 2023 tavoitteet	Taloussuunnittelu (TS) 2024–25 tavoitteet	2026–30
SIHY	• Varmistamme laadukkaita varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut riittävän ja ammattitaitoisen henkilöstön avulla.	- Kehitämme rekrytointiprosessia tuomalla esille myönteisiä työoloja ja muita kunnan vetovoimatekijöitä.	- Vahvistamme ja kehitämme uuden henkilöstön työhän perehdyttämistä ja työn aikaista tukea.	- Ylläpidämme positiivista työnantajakuvaavaa varhaiskasvatus- ja opetushenkilöstön pito- ja vetovoiman näkökulmasta tarkastellen
SIHY, YMP	• Panostamme varhaiskasvatuksen ja opetuksen tilojen monikäyttöisyyteen, terveellisuuteen ja turvallisuuteen.	- Vahvistamme suunnitelmallista yhteistyötä tilakeskuksen kanssa, esim. vuosikorjaukset.	- Osallistamme eri tahoja esim. peruskorjausten/uudisrakennusten suunnitteluun	- Jatkamme suunnitelmallista yhteistyötä tilojen suunnittelun ja käytön osalta tilakeskuksen sekä muiden yhteistyötahojen kanssa

Toimimme edelläkävijöinä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämässä

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
SIHY	Kaikki esiopetuksen ja 1-2 lk oppilaat alkuluokkatoiminnan piirissä	61 %
SIHY	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehitys:	
	• Perusopetuksen 4. ja 5. lk lapsista tyytyväinen tai erittäin tyytyväinen elämäänsä %	86,8 %
	• Perusopetuksen 8. ja 9lk nuorista tyytyväinen tai erittäin tyytyväinen elämäänsä %	67,3 %
	• Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista tyytyväinen tai erittäin tyytyväinen elämäänsä %	74,7 %
	• Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista tyytyväinen tai erittäin tyytyväinen elämäänsä %	63,6 %
SIHY	Erityisen ja tehostetun tuen tarve lasten osalta varhaiskasvatuksessa	Lähtötaso määritetään tammikuussa 2023
SIHY	Erityisen tuen (et) ja tehostetun tuen (tt) tarve oppilaiden osalta perusopetuksessa	et 11,3 %, tt 13 %
SIHY	Oppilaspoissaolojen määrä: yli 150 tuntia poissa olleiden oppilaiden osuus koko perusopetuksen oppilasmäärästä, %	11 %
SIHY	Nuorten työpaja ja etsivä nuorisotyö tukevat nuorten sosiaalista vahvistumista: Sovari-mittari, joka käsittää sosiaalisen vahvistumisen 5 osa-aluetta (itsetuntemus, sosiaaliset taidot, arjen hallinta, opiskelu- ja työelämävalmiudet sekä elämänhallinta)	
SIHY	Tavoitetasona saavuttaa valtakunnallinen taso vuonna 2024. Valtakunnallinen Sovari-mittari: vuonna 2021 93 % valmentautujista kokenut sosiaalista vahvistumista	Lähtötaso määritetään keväällä 2023
SIHY	Tavoitetasona saavuttaa valtakunnallinen taso vuonna 2024. Valtakunnallinen Sovari-mittari: vuonna 2021 92 % etsivän asiakkaista kokenut sosiaalista vahvistumista	Lähtötaso määritetään keväällä 2023
SIHY	Asiakasmäärien kehitys lasten ja perheiden kohtaamispaikoissa	Lähtötaso määritetään joulukuussa 2022

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio (TA) 2023 tavoitteet	Taloussuunnittelu (TS) 2024–25 tavoitteet	2026–30
SIHY	• Kehitämme alkuluokkatoimintaa luodaksemme yksilöllistä kehitystä tukevan alun lapsen koulupolulle.	- Päätämme alkuluokkatoiminnan vakinaistamisesta, jotta kaikki alkuluokkaikäiset lapset osallistuvat toimintaan.	- Ylläpidämme ja jäsenämme alkuluokkatoiminnan tueksi kehitettyjä rakenteita	- Kehitämme alkuluokkaikäisten oppilaiden yhteistä aamu- ja iltapäivätoimintaa
SIHY	• Varmistamme riittävän ja monipuolisen tuen oppimiseen lapsille ja	- Esitämme ivision (suunnitelma lähikouluperiaatteen vahvistamiseksi) hyväksymistä	- Käynnistämme ivision toimintasuunnitelman toimeenpanemisen esi- ja	- Jatkamme ivision toimintasuunnitelman toimeenpanemista esi- ja

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio (TA) 2023 tavoitteet	Taloussuunnittelu (TS) 2024-25 tavoitteet	2026-30
	nuorille.	- Kehitämme ja toimeenpanemme varhaiskasvatustilain mukaista kolmitasoista tukea.	perusopetuksessa	perusopetuksessa
SIHY	<ul style="list-style-type: none"> Huolehdimme varhaisen tuen avulla nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvoinnista sekä ennaltaehkäisemme syrjäytymistä. 	<ul style="list-style-type: none"> Määritämme opetuksen sitomattoman henkilöstön kuntatasoisen resurssitarpeen ja sen kohdentamisen Kehitämme liikumis- ja elintapaneuvonnan palveluketjua monialaisesti nuorille ja nuorille aikuisille. Tarjoamme lapsille ja nuorille (alle 18 vuotta) ryhmän kanssa pääsyn tiettyihin kulttuuripalvelujen järjestämiin tapahtumiin alennetulla lipun hinnalla. Kehitämme uuden etsivän nuorisotyön mallin tavoittamaan paremmin oppilaitoksissa opiskelevia nuoria. Teemme nuorisotyötä laajemmin iltaisin ja viikonloppuisin. 	<ul style="list-style-type: none"> Pyrimme vaikuttamaan hankerahoituksen vakiinnuttamista osaksi kunnan valtion osuuksia 	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme opetukseen sitomattoman henkilöstön työnkuvaa ja resurssin kohdentamista koulun arjesta nouseviin tarpeisiin
	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme lasten ja perheiden kohtaamispaikkoja osana perhekeskustoimintaa. 	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme Suopolun tuvan kohtaamispaikka toimintaa Klaukkalassa vuoden 2023 aikana. Toiminta käynnistyy syksyllä 2022. 	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme Suopolun tuvan toimintaa laajentaen kohtaamispaikan toimintaa eri-ikäisille kuntalaisille 	

Mahdollistamme parempaa arkea monipuolisten kulttuuri- ja liikuntapalveluiden avulla

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
KON	Asiakastytyväisyys vapaa-ajan palveluihin:	
	• Kulttuuri- ja sivistyspalvelut indeksi	3,78/5
	• Liikuntapalvelut indeksi	4,46/5
	Erilaisten tapahtumien määrä ja kehittyminen:	
SIHY	Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden järjestämien tapahtumien määrä/osallistujamäärä	113/20993 (TP2021)
SIHY	Yksityisten järjestämien tapahtumien määrät Taaborinvuorella/Monikkosalissa	17/167 (2019)
SIHY	Kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden kehitys: Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus %	59,8
SIHY	Liikuntaneuvonnan asiakkaiden määrä	45

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio (TA) 2023 tavoitteet	Taloussuunnittelu (TS) 2024-25 tavoitteet	2026-30
SIHY	<ul style="list-style-type: none"> Mahdollistamme kulttuurihyvinvointia eri ikäryhmien tarpeet huomioiden sekä matalankynnyksen lähitapahtumia. 	<ul style="list-style-type: none"> Käynnistämme uudistetun pääkirjaston suunnitelmallisen tapahtumatoiminnan. Panostamme lapsille ja perheille suunnattujen tapahtumien järjestämiseen eri puolilla kuntaa. Kirjaston ja varhaiskasvatuksen yhteistyön toimintamalli on käytössä ja kirjasto tarjoaa suunnitelmallisesti palveluja niin päiväkotien asiakkaille kuin henkilökunnallekin. Otamme Kaiku-kortin kokeilukäyttöön. 	<ul style="list-style-type: none"> Mahdollistamme Kaikukortin käytön. Suunnittelemme taidekävelyn, joka esittelee kunnan julkista taidetta. 	
SIHY	<ul style="list-style-type: none"> Mahdollistamme omaehtoista arkiliikuntaa sekä liikuntaneuvontaa eri-ikäisille. 	<ul style="list-style-type: none"> Kuvaamme liikuntaneuvontaprosessit ja yhteistyökumppanit Kehitämme hyvinvointipassi-tuotetta yhteistyössä yhdistysten ja liikuntaseurojen kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> Tuotamme arkiliikuntaan aktivoivia esittelyvideoita ja muita aktivointitapoja arkiliikunnan lisäämiseksi. 	

Edistämme nurmijärveläisten työllistymisen edellytyksiä ja mahdollisuuksia osallistua työelämään

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
KON	Työllisyyspolulla edenneiden määrän kehitys:	
KON	• Aktivointisuunnitelman kautta	Lähtötaso saadaan syksyllä 2022
KON	• Nurmijärvi-lisän kautta + lisän käyttöasteen nousu	-42 %
KON	Työttömyysaste %	7,60 %
KON	Pitkäaikaistyöttömyyden kehitys	724 henkilöä
KON	Nuorisotyöttömyyden kehitys (alle 25 v.)	196 henkilöä

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio (TA) 2023 tavoitteet	Taloussuunnittelu (TS) 2024-25 tavoitteet	2026-30
KON, SIHY	• Kehitämme työllisyyspalveluiden toimintamalleja ja sisältöjä.	- Nuorten työpaja toimii uudella mallilla.		
KON	• Edistämme erityistä tukea tarvitsevien työllistymismahdollisuuksia tekemällä yhteistyötä yritysten ja eri yhteisöjen kanssa.	- Lisäämme kunnan työllisyyspalveluiden tunnettuutta eri yrityksille ja yhteisöille.	- Lisäämme ja ylläpidämme kunnan työllisyyspalveluiden tunnettuutta eri yrityksille ja yhteisöille.	- Ylläpidämme kunnan työllisyyspalveluiden tunnettuutta eri yrityksille ja yhteisöille.

Varmistamme toimivan yhteistyön rakentumisen hyvinvointialueen kanssa

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
SIHY (substanssiyhteistyö), KON (edunvalvonta)	Kunnan ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen välisen yhteistyön prosessin ja käytänteiden luominen, käyttöönotto ja ylläpitäminen	Lähtötaso selvitetään 2022-23

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio (TA) 2023 tavoitteet	Taloussuunnittelu (TS) 2024-25 tavoitteet	2026-30
SIHY, KON	• Toimimme aktiivisesti asukkaiden sosiaali- ja terveyspalveluiden turvaamiseksi sekä asiakaslähtöisyyden huomioimiseksi.	<ul style="list-style-type: none"> - Osallistumme alueellisen oppilas- ja opiskelijahuollon yhteistyöryhmän toimintaan. - Kehitämme vuoropuhelua vaikuttajatoimielinten eli vanhus ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston kanssa. - Selvitämme lähtötason sosiaali- ja terveyspalveluiden väliselle yhteistyölle yhteistyökyselyn keinoin. - Kehitämme/vahvistamme hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspintaa vastinpari-mallin luomisella operatiivisella tasolla. - Toteutamme aktiivista edunvalvontaa yhteistyössä hyvinvointialueen luottamushenkilöiden kanssa. 		

Hyvinvoiva Nurmijärvi

Toimimme eri yhteisöjen aktivoijana ja erilaisen toiminnan mahdollistajana

Edistämme kunnassa palvelujen tuottamista yhteistyössä yritysten, kolmannen sektorin sekä eri yhteisöjen kanssa

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
KON, YMP	Palvelutuotannon osuudet kunta ja kolmasto: <ul style="list-style-type: none"> TAPA 1: Kuinka paljon tehdään omana työnä ja kuinka paljon ostetaan ulkopuoliselta (budjettirakenne) 	Lähtötasot määritetään 2022-23
SIHY	<ul style="list-style-type: none"> TAPA 2: Määritellään osuus palveluista, joissa tuottaja on kunnan ulkopuolinen taho 	Varhaiskasvatus (05/2022) 25,1 %
SIHY	Kunnan valtiolta saama määräraha harrastustoiminnan tukemiseksi	Koulutuspalvelujen järjestämät kerhot 22 000 € ja harrasteilapäivä 55 000 €
SIHY, KON	Kuvailu tehdyistä toimenpiteistä ikäihmisten ja erityistä tukea tarvitsevien kuntalaisten yhteisöllisyyden edistämiseksi	Ikääntyneiden kohtaamispaikkatoiminnan toimintamalli, yhteisöllisyyden edistämiseksi, on valmis

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio (TA) 2023 tavoitteet	Taloussuunnittelu (TS) 2024–25 tavoitteet	2026–30
SIHY, YMP	<ul style="list-style-type: none"> Hyödynnämme palvelutuotannossa ja investointihankkeissa yksityisiä palveluntuottajia ja kolmannen sektorin toimijoita. 	<ul style="list-style-type: none"> Vahvistamme yhteistyötä yksityisten palveluntuottajien kanssa varhaiskasvatuksessa. Määrittelemme yksityisen palvelutuotannon määrän. Hyödynnämme investointihankkeissa yksityisiä tuottajia kunnan kokonaisedun mukaisesti Kehitämme edelleen yhteistyötä harrastamisen mallin toteuttamisessa yritysten ja yhdistysten kanssa. Määritämme kunnan ja yksityisen sektorin roolit liikuntapalveluiden tuottamisessa. Päivitämme kulttuuriavustussääntöä strategian suuntaisesti. Selvitämme neljännen sektorin mahdollisuudet avustuksen käyttäjänä. Laajennamme kaupallisten tapahtumajärjestäjien toiminnan osuutta kunnan eri toiminnoissa ja tapahtumissa. Kehitämme tapahtumatoiminnan sisältöjä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. 		
SIHY (palvelunäkökulma), YMP, KON	<ul style="list-style-type: none"> Edistämme toimivan yhteistyön rakentamista kunnan ja eri toimijoiden välillä 	<ul style="list-style-type: none"> Valmistelemme kunnan strategiaa toteuttavia ohjelmia eri toimijoiden kanssa. 		
SIHY	<ul style="list-style-type: none"> Tuemme erilaisen harrastustoiminnan kehittämistä sekä erityisesti ikäihmisten aktiivisen arjen mahdollisuuksia avustamalla kolmannen sektorin toimijoita 	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme avustusjärjestelmän vaikuttavuuden arviointia. Kehitämme harrastamisen mallia yhdistys- ja seuryhteistyössä. Kehitämme ikäihmisten harrastuspssia. 		
SIHY	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme ikäihmisten ja muiden erityisen tuen tarpeessa olevien kuntalaisten yhteisöllisyyttä tukevaa toimintaa yhdessä kuntalaisten, järjestöjen sekä eri yhteisöjen kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme ikääntyneiden kohtaamispaikkatoimintaa toimintasuunnitelman mukaisesti, yhteisöllisyyden edistämiseksi. Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville ryhmille pääsyn tiettyihin kulttuuripalvelujen järjestämiin tapahtumiin alennetulla lipun hinnalla 	<ul style="list-style-type: none"> Otamme kirjastoissa käyttöön Digilukutaito-hankkeessa kehitetyn toimintamallin Kehitämme ikääntyneiden kohtaamispaikkatoimintaa toimintasuunnitelman mukaisesti, yhteisöllisyyden edistämiseksi. 	

Turvallisen ja monipuolisen asumisen Nurmijärvi

Huolehdimme asuinympäristöjen kehittämistä.

Tarjoamme monimuotoisia asumisratkaisuja kysyntää vastaavasti

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
YMP	Pientalotuotannon lisääminen	2020- ja 2030-luvuilla rakentumassa/tulossa osittain pientalovaltaisia ja yhtiömuotoisia pientaloalueita esim. Klaukkalassa Vanha-Klaukka ja Jokimetsä, Kirkonkylällä Heinoja ja Rajamäellä Kylänpää ja Uudenniitun alue
	Asumisen monipuolisuus :	
KON	• Nykyisten kaavojen toteuttaminen, asuntotuotanto. Talotyypijakauma, hallintamuodot, huoneistojakauma, pinta-alat	(TIEDON VISUALISOINTIA SUUNNITELLAAN) Vuonna 2021 valmistuneita asuntoja 309 kpl, joista erillispientaloissa 108 (35% asunnoista), rivitaloissa 76 (25% asunnoista), kerrostaloissa 125 (40% asunnoista). Asuntojen keskikoot erillispientaloissa 131m ² , rivitaloissa 66m ² ja kerrostaloissa 38m ² . Asunnoista vapaarahoitteisia omistusasuntoja 207/309= 67%, pitkällä korkotuella rahoitettuja 29/309= 9%, lyhyellä korkotuella rahoitettuja 20/309= 7%, vapaarahoitteinen vuokra-asunto 53/309=17%. Huoneistojakauma: huoneluku 1: 70/309= 23%, huoneluku 2: 63/309=20%, huoneluku 3: 47/309= 15%, huoneluku 4: 76/309= 25%, huoneluku 5 tai enemmän: 53/309= 17%.
YMP	• Uudet kaavat. Miten kaavaprosessissa huolehdittu asumisen monipuolisuudesta --> Miten kaavoituksessa on huolehdittu asumisen monipuolisuudesta	Asumisen monipuolisuudelle ei ole asetettu selviä tavoitteita. Asumisen monipuolisuuden tavoiteasetantaa työstetään jatkossa Maankäytön tavoiteohjelman (MATA) asumisohjelman osassa.
	Rakentamismahdollisuudet haja-alueille:	
YMP	• Rakentamisen mahdollistaminen: Hyväksytyt yleiskaavat, yleiskaavojen laatiminen maaseutualueille	Maaseutualueiden oikeusvaikutteinen yleiskaava laadittu Lepsämään, Perttulaan ja Valkjärvelle. Lisäksi Vantaanjoen maaseutualueen oikeusvaikutteinen osayleiskaava
YMP	• Asuntotuotanto. Asemakaava-alueiden ulkopuolella valmistuvien omakoti- ja paritalojen määrä per vuosi	20 erillispientaloa kaavoitusalueiden ulkopuolelle
YMP		2020- ja 2030-luvuilla rakentumassa/tulossa osittain pientalovaltaisia ja yhtiömuotoisia pientaloalueita esim. Klaukkalassa Vanha-Klaukka ja Jokimetsä, Kirkonkylällä Heinoja ja Rajamäellä Kylänpää ja Uudenniitun alue

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio (TA) 2023 tavoitteet	Taloussuunnittelu (TS) 2024–25 tavoitteet	2026–30
YMP	• Lisäämme pientalotuotannon osuutta uudisrakentamisessa huolehtimalla uusien pientaloalueiden kaavoittamisesta.	- Saatamme Jokimetsän pientaloalueen asemakaavan ehdotusvaiheeseen.	- Toimimme Maankäytön tavoiteohjelman (MATA) tavoitteiden mukaisesti.	- Toimimme Maankäytön tavoiteohjelman (MATA) tavoitteiden mukaisesti.
YMP, KON	• Huolehdimme asumisen monipuolisuudesta erilaiset elämäntilanteet ja asumistarpeet huomioiden.	- Kehitämme asuntojen monipuolisuutta säätelevän asemakaavamääräyksen. - Huolehdimme voimassa olevien kaavojen ajantasaisuudesta keskeisillä alueilla tarpeen mukaan.	- Huolehdimme voimassa olevien kaavojen ajantasaisuudesta keskeisillä alueilla tarpeen mukaan. -	- Huolehdimme voimassa olevien kaavojen ajantasaisuudesta keskeisillä alueilla tarpeen mukaan Maankäytön tavoiteohjelman mukaisesti.
YMP	• Etsimme eri kumppaneiden kanssa ratkaisuja, jotka yhdistävät ikääntyvien asukkaiden asumisen, palvelut ja yhteisöllisyyden.	- Käymme vuoropuhelua uusista konsepteista eri toimijoiden kanssa	- Toimimme yhteistyössä toimijoiden kanssa tarpeellisten kohteiden toteuttamisen edistämiseksi	- Toimimme yhteistyössä toimijoiden kanssa tarpeellisten kohteiden toteuttamisen edistämiseksi
YMP	• Lisäämme rakentamismahdollisuuksia haja-asutusalueelle painottaen kyliin ja näiden läheisyyteen rakentamista.	- Maaseutualueen osayleiskaavan vireille tulo	- Maaseutualueen osayleiskaavan vireille tulo	- Maaseutualueen osayleiskaavan vireille tulo
	• Edistämme puurakentamista ja rakentamisen kestävyttä.		- Laadimme asemakaavoituksen ja tilakeskuksen yhteistyönä puurakentamisen toimenpidesuunnitelman koskien sekä kunnan rakentamista, että yksityisten rakentamista.	

Luomme edellytyksiä päätaajamien keskusta-alueiden kehittämiseksi palveluiltaan monipuolisemmiksi

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
KON	Taajamien täydennysrakentaminen:	
KON	Täydennysrakentamisen tai korvaavan täydennysrakentamisen määrä (talo, kem, asunnot, käyttötarkoitus) taajamien keskusta-alueilla	Vuonna 2021 valmistui Klaukkalan taajaman keskusta-alueille 5 kerrostalokohdetta, joissa yhteensä 125 asuntoa. Kohteissa on sekä vapaaraioitteisia omistusasuntoja, vaparaioitteisia vuokra-asuntoja sekä lyhyellä korkotuella rakennettuja asuntoja. Viirinlaakso I:n kaupantontti rakentumassa.
	Käynnissä olevat ja suunnitellut kiinteistökehitys- ja keskusta-alueen kehittämishankkeet	Kirkonkylässä vanha sähkölaitoksen kaavamuuotos on vireillä, Rantapuiston miniomakotitalojen kaava on hyväksytty, Klaukkalassa Kyijyn puiston kaavamuuotos on ehdotuksena nähtävillä.
	Kuntalaisten koettu palvelutuutytyväisyys Asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen sijoitteluun	3,14/5

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio (TA) 2023 tavoitteet	Taloussuunnittelu (TS) 2024–25 tavoitteet	2026–30
YMP	• Edistämme taajamien ostovoiman lisäämisen edellytyksiä täydennysrakentamalla taajamien keskusta-alueita. Täydennysrakentamisessa huolehdimme asuinympäristöjen vehreydestä.	- Laadimme Kirkonkylän kehittämissuunnitelman.	- Laadimme Klaukkalan keskustan kehittämissuunnitelman.	- Laadimme Rajamäen keskustan kehittämissuunnitelman.
YMP	• Tuemme päätaajamien keskusta-alueiden kehittämistä maankäytön ja kaavoituksen keinoin.	- Laadimme Kirkonkylän kehittämissuunnitelman.	- Laadimme Klaukkalan keskustan kehittämissuunnitelman.	- Laadimme Rajamäen keskustan kehittämissuunnitelman.
KON	• Etsimme aktiivisesti yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa paikallisia kiinteistökehityskohteita jalostettavaksi.	- Tarkastelemme Kirkonkylän kehittämissuunnitelman yhteydessä.	- Tarkastelemme Klaukkalan keskustan kehittämissuunnitelman yhteydessä.	- Tarkastelemme Rajamäen keskustan kehittämissuunnitelman yhteydessä.
KON, SIHY, YMP	• Huomioimme pitkän aikavälin suunnittelussa kunnan palveluyksiköiden sijoittumisen hyvin saavutettaville paikoille. Painopisteenä on sijainti liikenteen solmukodissa tai muiden hyvien liikenneyhteyksien varrella.	- Varaamme asemakaavoituksessa palvelutuotannon tontteja hyvin saavutettaville alueille tarpeita vastaavasti.	- Varaamme asemakaavoituksessa palvelutuotannon tontteja hyvin saavutettaville alueille tarpeita vastaavasti.	- Varaamme asemakaavoituksessa palvelutuotannon tontteja hyvin saavutettaville alueille tarpeita vastaavasti.

Edistämme taajamien ja muiden keskeisten alueiden viihtyisyyttä panostamalla siisteyteen sekä turvallisuuteen

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
	Asukastytyväisyyden kehitys päätaajamissa ja haja-alueella:	
KON	• Turvallisuus indeksi	3,93/5
YMP	Keskustan katujen puhtaus ja siisteys	3,16/5
YMP	Keskustan ulkop. katujen puhtaus ja siisteys	2,88/5
YMP	Klaukkalan ja myös muiden keskusta-alueiden viihtyisyyttä kohentavat toimenpiteet	Kevään ja syksyn siivoustalkoot toteutuvat vuosittain. Hyväksytyn Klaukkalantien keskeisten alueiden kohennussuunnitelman mukaisesti priorisoidut toimenpiteet toteutuvat määrärahojen puitteissa vuosittain.

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio (TA) 2023 tavoitteet	Taloussuunnittelu (TS) 2024–25 tavoitteet	2026–30
YMP	• Edistämme siisteyttä, viihtyisyyttä ja turvallisuutta painottaen erityisesti Klaukkalan keskusta-alueita.	- Toteutamme määrärahojen puitteissa hyväksytyn Klaukkalantien keskeisten alueiden kohennussuunnitelman mukaisesti priorisoidut toimenpiteet vuosittain.	- Toteutamme määrärahojen puitteissa hyväksytyn Klaukkalantien keskeisten alueiden kohennussuunnitelman mukaisesti priorisoidut toimenpiteet vuosittain.	- Toteutamme määrärahojen puitteissa hyväksytyn Klaukkalantien keskeisten alueiden kohennussuunnitelman mukaisesti priorisoidut toimenpiteet vuosittain.
YMP, SIHY	• Kannustamme ja tuemme kuntalaisia ja	- Toteutamme siivoustalkoot keväällä ja syksyllä vuosittain.	- Toteutamme siivoustalkoot keväällä ja	- Toteutamme siivoustalkoot keväällä ja

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio (TA) 2023 tavoitteet	Taloussuunnittelu (TS) 2024–25 tavoitteet	2026–30
	eri yhteisöjä toimimaan yhdessä alueiden viihtyvyyden ja turvallisuuden edistämiseksi kaikissa taajamissa ja kylissä.	<p>Edistämme siivoustalkoiden osallisuutta mm. viestinnän keinoin.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Edistämme eri kohteiden elävöittämistä ja monipuolista käyttöä tuomalla alueille matalan kynnyksen tapahtumia. - Edistämme taiteen prosenttiperiaatteen käyttöönottamista investointi- ja perusparannushankkeissa. 	<p>syksyllä vuosittain. Edistämme siivoustalkoiden osallisuutta mm. viestinnän keinoin.</p>	<p>syksyllä vuosittain. Edistämme siivoustalkoiden osallisuutta mm. viestinnän keinoin.</p>

Turvallisen ja monipuolisen asumisen Nurmijärvi

Tavoittelemme hallittua väestönkasvua siten, että huomioimme palveluverkon kestävyden

Tavoittelemme keskimäärin 1,5 prosentin väestönkasvua

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
KON	Väestönkasvu vuosittain koko kunta	(TIEDON VISUALISOINTIA SUUNNITELLAAN) 1,10 %
	Väestönkasvu vuosittain koko kunta alueet	(TIEDON VISUALISOINTIA SUUNNITELLAAN)
	Koko kunta (henkilömäärä)	464
KON	Eri ikäluokkien määrän kehitys koko kunta ja alueet	(TIEDON VISUALISOINTIA SUUNNITELLAAN)
YMP, KON	Vuotuisten investointien taso suhteessa NUUKA-raamiin	-19,2 milj e
SIHY, KON	Palveluverkon kapasiteetin ja yksikköhinnan seuranta	Lähtötason laatiminen olennaisilta osin vuoden 2023 aikana

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio (TA) 2023 tavoitteet	Taloussuunnittelu (TS) 2024–25 tavoitteet	2026–30
KON, SIHY, YMP	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme ja suunnittelemme investointejamme, sekä asunto- ja palvelutuotantoa tasapainoisesti, hallitusti ja ennakoivasti. 	- Rullaavan palveluverkkotyön käynnistäminen	- Palveluverkon aktiivinen kehittäminen rullaavan palveluverkkotyön mukaisesti	- Palveluverkon aktiivinen kehittäminen rullaavan palveluverkkotyön mukaisesti
YMP, SIHY, KON	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme palvelutarpeita ennakoivaa rullaavaa palveluverkkosuunnitelmaa suhteessa maankäytön pitkän aikavälin suunnitelmiin. 	- Rullaavan palveluverkkotyön käynnistäminen	- Palveluverkon aktiivinen kehittäminen rullaavan palveluverkkotyön mukaisesti	- Palveluverkon aktiivinen kehittäminen rullaavan palveluverkkotyön mukaisesti

Kehitämme maankäyttöä ja kaavoitusta pitkäjänteiseksi ja ennakoivaksi

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
YMP, KON	Maankäytön tavoiteohjelman (MATA) + asumisen ohjelman päivitys/laadinta (sisältää tontintuotantoketjun + resurssit sekä riskit)	Maankäytön tavoiteohjelman ensimmäinen versio on laadittu vuonna 2020. Ohjelman päivittäminen ja laajentaminen asumisen osiolla syys 2022- kevät 2023

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio (TA) 2023 tavoitteet	Taloussuunnittelu (TS) 2024–25 tavoitteet	2026–30
YMP	<ul style="list-style-type: none"> Luomme edellytykset koko tontintuotantoketjun sujuvuudelle. 	- Tunnistamme ketjun kehittämisen paikat, kehitämme toimintatapojamme ja määrittelimme prosessit toistettaviksi.	- Tunnistamme ketjun kehittämisen paikat, kehitämme toimintatapojamme ja määrittelimme prosessit toistettaviksi.	- Tunnistamme ketjun kehittämisen paikat, kehitämme toimintatapojamme ja määrittelimme prosessit toistettaviksi.
YMP	<ul style="list-style-type: none"> Huolehdimme maankäytön ja kaavoituksen resurssien riittäväydestä. 	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme osaamista. Käytämme konsulttiapua avainhenkilöiden rekrytoinneissa. Lisäämme resursseja tontintuotantoketjun pullonkaulakohteisiin. 	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme osaamista. Käytämme konsulttiapua avainhenkilöiden rekrytoinneissa. Lisäämme resursseja tontintuotantoketjun pullonkaulakohteisiin. Kilpailutamme kaavakonsulttien puitesopimuksen. 	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme osaamista. Käytämme konsulttiapua avainhenkilöiden rekrytoinneissa. Lisäämme resursseja tontintuotantoketjun pullonkaulakohteisiin. Kilpailutamme kaavakonsulttien puitesopimuksen.
YMP, KON	<ul style="list-style-type: none"> Ohjaamme maankäyttöä ja kaavoitusta asumisen ohjelmalla sekä maankäytön tavoiteohjelmalla (MATA). 	- Ohjelman päivittäminen ja laajentaminen asumisen osiolla syys 2022 - kevät 2023.	- MATA - 2025 kevät, kevyt päivitystarpeiden tarkastelu.	<ul style="list-style-type: none"> MATA - 2027 MATA prosessi. MATA - 2029 kevät, kevyt päivitystarpeiden tarkastelu.

Elinvoimaisten elinkeinojen Nurmijärvi

Kasvatamme työpaikkaomavaraisuutta.

Tavoittelemme työpaikkaomavaraisuuden nousua 70 prosenttiin.

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
KON	Työpaikkaomavaraisuus	61,4
KON	Yhteisöverotuotot (Verohallinto)	12,1 milj. e
KON	KEUKEn asiakastytyväisyys	98 %
KON	Nurmijärven sijoittumisen kehitys eri tutkimuksissa:	
	• Kuntabarometri	arvosana 2,85/5
	• Kuntabarometri	sijoitus 9.
	• Taloustutkimuksen kuntien imago tutkimus	sijoitus 4.
KON	Aloittaneet yritykset	64 kpl
KON	Lopettaneet yritykset	54 kpl
KON, YMP	Olemassa olevat yritystontit	3 kpl
YMP	Luovutetut yritystontit	8 kpl

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio (TA) 2023 tavoitteet	Taloussuunnittelu (TS) 2024-25 tavoitteet	2026-30
KON,	<ul style="list-style-type: none"> Tuemme yritysten kehittymistä ja laajenemismahdollisuuksia räätälöidysti yritysneuvonnan ja kaavoituksen keinoin. 	<ul style="list-style-type: none"> Tarjoamme yrityksiä tueksi niiden kasvua ja muita elinkaaren vaiheita varten laadukkaat ja saavutettavat neuvontapalvelut. Toimimme tiiviissä yhteistyössä yritysneuvonantajien kanssa elinkeinoelämän tarpeiden ja kehittämisedellytysten kartoittamiseksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Tarjoamme yrityksiä tueksi niiden kasvua ja muita elinkaaren vaiheita varten laadukkaat ja saavutettavat neuvontapalvelut. Toimimme tiiviissä yhteistyössä yritysneuvonantajien kanssa elinkeinoelämän tarpeiden ja kehittämisedellytysten kartoittamiseksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Tarjoamme yrityksiä tueksi niiden kasvua ja muita elinkaaren vaiheita varten laadukkaat ja saavutettavat neuvontapalvelut. Toimimme tiiviissä yhteistyössä yritysneuvonantajien kanssa elinkeinoelämän tarpeiden ja kehittämisedellytysten kartoittamiseksi.
YMP, KON	<ul style="list-style-type: none"> Varmistamme monipuolisten yritystonttien riittävyyden hyvillä logistisissa sijainneilla ennakoiden tulevaisuuden tarpeita. 	<ul style="list-style-type: none"> Etsimme hyvillä sijainneilla uusia potentiaalisia työpaikka-alueita ja käynnistämme maanhankinnan näillä alueilla. 	<ul style="list-style-type: none"> Jatkamme maanhankintaa uusia yritysalueita varten. Laadimme uudelle yritysalueelle asemakaavaa, jos kaavan laatimiselle on edellytykset. 	<ul style="list-style-type: none"> Jatkamme maanhankintaa uusia yritysalueita varten. Laadimme uudelle yritysalueelle asemakaavaa, jos kaavan laatimiselle on edellytykset.
KON	<ul style="list-style-type: none"> Tavoittelemme työllistäviä toimijoita, joille sijainti on keskeinen tekijä. 	<ul style="list-style-type: none"> Teemme aktiivista tonttimarkkinointia potentiaalisille toimijoille. 	<ul style="list-style-type: none"> Teemme aktiivista tonttimarkkinointia potentiaalisille toimijoille. 	<ul style="list-style-type: none"> Teemme aktiivista tonttimarkkinointia potentiaalisille toimijoille.

Elinvoimaisten elinkeinojen Nurmijärvi

Edistämme matkailun kehittämistä

Mahdollistamme matkailun, kulttuurin ja tapahtumatoiminnan toimintaedellytyksiä sekä keskeisten matkailukohteiden kehittämistä.

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Lähtötaso
KON	Matkailun ja kulttuurin sekä ravitsemustoiminnan saralla:	
	• Aloittaneet yritykset	3 kpl
	• Lopettaneet yritykset	4 kpl
	• Yrityskanta	165 kpl
KON	Matkailu- ja kulttuuritoimialojen sekä ravitsemustoiminnan työpaikat	493 kpl
KON	Tapahtumatuotannon, erilaisen toiminnan ja erilaisten kohteiden kehittyminen	Oma laadullinen arvio
KON	Nurmijärven matkailubrändin kehitys	Lähtötaso selviää 1. bränditutkimuksessa

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio (TA) 2023 tavoitteet	Taloussuunnittelu (TS) 2024–25 tavoitteet	2026–30
KON	<ul style="list-style-type: none"> Tuemme matkailu- ja palveluyrittäjiä liiketoiminnan kehittämisessä. 	<ul style="list-style-type: none"> Laadimme Matkailun, kulttuurin ja tapahtumien kehittämisohjelman. Toteutamme ja jalkautamme brändillistä matkailumarkkinointia, joka tukee paikallisia yrittäjiä. 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutamme kehittämisohjelman toimenpiteitä. Toteutamme ja jalkautamme brändillistä matkailumarkkinointia, joka tukee paikallisia yrittäjiä 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutamme kehittämisohjelman toimenpiteitä. Toteutamme ja jalkautamme brändillistä matkailumarkkinointia, joka tukee paikallisia yrittäjiä
KON, SIHY	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme ja markkinoimme kunnan omia matkailu-, luonto- ja kulttuurikohteita näiden omaleimaisten identiteetin kautta. 	<ul style="list-style-type: none"> Laadimme Matkailun, kulttuurin ja tapahtumien kehittämisohjelman, jossa tunnistetaan keskeiset matkailu-, luonto- ja kulttuurikohteet ja priorisoidaan niihin. 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutamme kehittämisohjelman toimenpiteitä. 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutamme kehittämisohjelman toimenpiteitä.
KON, SIHY	<ul style="list-style-type: none"> Edistämme ja mahdollistamme tapahtumatuotantoa yhteistyössä tapahtumatuottajien ja lähikuntien kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> Laadimme Matkailun, kulttuurin ja tapahtumien kehittämisohjelman, jossa tunnistetaan keskeiset päätapahtumat ja tapahtumapaikat, joihin priorisoidaan jatkossa Kehitämme tapahtumatoimintaa; laaja-alainen verkostoituminen, myyntikanavien vahvistaminen eri toimijoiden kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutamme kehittämisohjelman toimenpiteitä. 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutamme kehittämisohjelman toimenpiteitä.